СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
УРЯГОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮ.
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 32. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 9-го лютого, VOL. XLV. No. 32. Jersey City, N. J., Tuesday, February 9, 1937. THREE CENTS

ЗАПОВІДАЄТЬСЯ БОРОТЬБА ЗА РЕФОРМУ СУДУ

ВАШИНГТОН. — З ріжних боків показуються признаки поважної політичної боротьби, що розвинеться за Рузвелтовий проект реформи найвищого суду Злучених Держав.

Ґазети по цілому краю поміщують голоси визначних суддів про цей проект, і майже всі ці голоси критикують проект дуже гостро. Підносять притому звичайно закид, що президент добуває собі проектом диктаторську владу. Назагал прихильників проекту серед суддів не багато.

Неменше критично відносяться конґресмени й сенатори. Судейський комітет сенату, наприклад, задумує віднестися до членів найвищого суду Злучених Держав з запитом про їх опінію; ґазети догадуються, що члени цього суду, зовсім природно, є проти проекту.

З цих усіх познак у політичних кругах заповідають довжезну й дуже вперту боротьбу за цей проект у конґресі. Не зважаючи на цю опозицію, конґресмен Бовдел, „бич" Демократичної Партії, заповідає, що проект перейде в палаті послів більшістю що найменше 100 голосів.

ВЕДУТЬ КОНФЕРЕНЦІЇ, АЛЕ ГОТОВЛЯТЬ ВІЙСЬКА.

ДІТРОЙТ (Мішіґен). — Завдяки напорові президента Рузвелта конференції в справі страйку робітників Ґенеральної Моторової Корпорації велися в суботу далі, але конференції були сильно напружені і не зробили нічого. Тільки завдяки напорові президента постановлено відбувати дальші конференції в понеділок.

Тимчасом у Флинті стейтовий уряд далі концентрував війська, побоючися поважних заворушень на випадок зірвання конференцій.

22 МІЛІОНИ РОБІТНИКІВ ЗАПИСАНИХ РАДОЮ СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ВАШИНГТОН.—Рада Суспільного Забезпечення предложила конґресові звіт зо своєї діяльности, в котрім каже, що вона поробила поважні кроки для переведення суспільного забезпечення. За звітом, уряд досі дістав імена 22 міліонів робітників, обнятих урядовим пляном зобезпечення на старість.

ВЖЕ Й ФАБРИКАНТИ ЗА ЗАКОН ПРОТИ ДИТЯЧОЇ ПРАЦІ.

ВАШИҐНТОН. — Краєвий Союз Фабрикантів постановив віднестися до конґресу з завою, що він стоїть за законодавство проти вживання дітей у фабриках.

Союз Фабрикантів заявився за законопроект Кларка й Конерія, внесений у тій справі в конґресі.

ЖИДИ ЗБИРАЮТЬСЯ ЗІБРАТИ 5-МІЛІОНОВИЙ ФОНД.

ПИТСБУРҐ (Па.). — „Американський Жидівський Комітет для спільного розділу" постановив зібрати в Злучених Державах на жидівські цілі 4 міліони 650 тисяч долярів. Цей комітет обєднує майже всі жидівські орґанізації, що відносятьcя до жидів по добровільні датки.

Комітет задумує видати на жидівську роботу в Польщі й східній Европі цього року 2 міліони 150 тисяч долярів.

ПОМЕР ІЛАЙҐУ РУТ.

НЮ ЙОРК. — Тут помер у власнім домі на запалення леґенів відомий американський правник і політик, Ілайґу Рут.

При смерти мав він 92 роки. Він був відомий з широкої політичної діяльности в часах президентури МекКінлея й Теодора Рузвелта, у котрих кабінеті міністрів він був секретарем війни. Навіть у часах демократичної адміністрації Вилсона він мав поважний політичний вплив. Він умів полагодити поважні міжнародні справи й за свої зусилля за мир дістав був у 1912-тім році нагороду Нобля.

Був відомий зо свого крайного консерватизму.

ЩЕ МАЙЖЕ 9 МІЛІОНІВ БЕЗРОБІТНИХ.

ВАШИНҐТОН.—Американська Федерація Праці подає в своїм рапорті, що в грудні число занятих людей значно зросло, одначе в тому місяці все ще було в краю 8 міліонів 417 тисяч безробітних.

Федерація Праці звертає увагу, що зменшення безробітних може наступити тільки тоді, як робітники будуть працювати кожного дня менше число годин.

ВЧЕНІ ЗМІНЮВАЛИ ДОБРОВІЛЬНО ПОЛ.

РОЧЕСТЕР (Ню Йорк). — Роберт К. Бернс і Томас Форбз, професори анатомії в рочестерськім університеті, потрапили перемінити самців ящірок породи аліґаторів на самички.

Через запущення відповідної матерії вчені спричинили в тілах самців скорий зріст яєчників.

ПОШИРЕННЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ШПИТАЛЬНИЦТВА.

В Тернополі відбулося офіційне посвячення нового шпиталю заразливих недуг і нововибудованого другого поверху у головному шпитальному будинку. Уладження обох обєктів відповідає найвищим вимогам новочасного шпитальництва.

ЛІКАРІ ВИДАВАЛИ РЕЦЕПТИ НАРКОМАНАМ.

У Варшаві вислідили, що лікарі видавали морфінові й кокаїнові рецепти наркоманам. Довірочним підглядом устійнили, що в деяких аптиках зросло число рецепт на наркотики. Стердили, що по відбір наркотиків зголошуються часто ті самі люди. Врешті рішили справу зліквідувати. Устійнили, що пять лікарів займалися видачею рецепт. В одному випадку знайшли 850 готових рецепт на дрібні дози для одного пацієнта. Рецепти були згори виписані й приготовані, щоб їх видавати по одній денно. В стан обвинувачення поставили пятьох лікарів і посередників.

ВИПАДОК СПЛЯЧКИ В СТАНИСЛАВОВІ.

23-літній пекарський робітник Яків Райсман заболів на голову. Заживши відповідний лік на біль голови, Райсман заснув. Коли на другий день не встав до праці, батьки хотіли його збудити, але безуспішно. Лікар ствердив сплячку.

АРЕШТУВАЛИ СВЯЩЕНИКА.

Слідчий суддя в Сяноці візвав до суду о. Василя Гарцулу, завідателя парохії у Скородним біля Лютовиськ, у справі доносу за свою душпастирську діяльність і наказав затримати його в судових арештах. Арештований о. В. Варцула відомий у Лютовищині зі своєї ідейної праці над національним освідомленням темних бойків.

19-ЛІТНІЙ МОЛОДЕЦЬ УБИВ СВОЮ НАРЕЧЕНУ.

Перед склепом вудженин Вербицького в Скольому на входячу до склепу експедієнтку 20-літню Марію Енґліш зі Стрия кинувся на очах публики якийсь молодий мужчина й пробив її в плечі масарським ножем, довгим 30 цм. по пятьох хвилинах жахливих мук Енґлішівна померла. Вбивника, що по вбивстві кинувся втікати, схопили. Це 19-літній наречений Енґлішівної, Юзеф Ґонска з Антонівки, повіт Жидачів. Він заявив, що вбив Енґлішівну, бо зраджувала його. Ґонска був батьком 5-місячної нешлюбної дитини вбитої.

ВБИЛИ ЖИДІВКУ.

В Казімежі під Шамотулами (Познанщина) вбили власницю споживчого склепу, 55-літню Ребеку Абель. Напасники закралися до склепу, тупим знаряддям вбили Аблеву, опісля звязали її сестру Сару, заткали їй уста й зачали пльондрувати склеп. Злочинців сполошили прохожі і вони втекли, нічого не заграбивши.

ЧОМУ НЕ ДЗВОНИЛИ ДЗВОНИ УСПЕНСЬКОЇ ЦЕРКВИ НА ПОХОРОНІ Д-РА СТЕПАНА ФЕДАКА.

Всі присутні на похороні бл. п. д-ра Степана Федака звернули відразу увагу, що хоч похоронний похід ішов вулицею Руською, зупинився перед Успенською церквою і в церкві був відправлений над домовиною парастас — дзвони тієї церкви мовчали. Деякі українські ґазети висловили з цього приводу здивування. Річ ось у чім: ключів від дзвіниці Успенської церкви не має парох, тільки п. Ґулла, теперішній сеніор Ставропіґії, правної власниці церкви. Ставропіґія не віддає ключів до дзвіниці під притокою, що там зложені „вартісні книжки". На ділі це звичайна дрібничкова шикана, у практиці використовувана на те, щоби „мститися" на небіжчиках-українцях, через відмову їм подзвінного, та вшановувати ним виключно „русских". Дзвони Успенської церкви дзвонили навіть, коли помер маршал Фош, дзвонять теж, коли помре якийнебудь маленький собі москвофільський чоловічок. Тоді істнує „рівність" у трактуванні достоїнства смерти. Вона щезає, коли помре український діяч. Фош — великий полководець та історична постать понад пересічну мірку; але сумніваємося, чи його заслуги для греко-католицької Церкви і віри більші від Степана Федака, тієї побожної людини, що до старости літ майже щоденно служив до Служби Божої у тій самій Успенській церкві, вихованка бурси Ставропіґійського Інституту і кількалітнього сеніора Ставропіґії. Колиб була у тих кацапів дрібка почуття звичайної людської пристойности — вони не виявляли-б своєї заїлости супроти такого покійника. Автім: чи це справді заїлість, чи це свідоме бажання пімсти? Гадаємо, що ні: от, таке собі звичайне хамство... — („Діло").

КРОКОМІРИ ДЛЯ БУДАПЕШТАЕСЬКИХ ПОЧТАРІВ.

Будапештанська почтова дирекція придала великій частині почтарів крокоміри, щоб точно виміряти, скільки дороги мусить перейти кожний листар при розношуванні почти. На розділ районів давно вже нарікають будапештенські листарі, бо райони розділено дуже механічно, так, що в одним районі почтар мусить обійти нераз зовсім протилежні вулиці, а в іншим легко і скоро розносить свою щоденну почту. Почтова дирекція надіється, що при помочі крокомірів удасться їй установити рівновагу.

Вже перші спроби виказали, що будапештенський листар робить кожного дня підчас служби пересічно 133,000 кроків.

ТРОЙЧАТА.

Жінка бідного селянина Андрія Гідія у селі Ґать коло Мукачева вродила одного хлопця і дві дівчини. Першу дитину вродила вдома, а потім її відвезли до берегівської лічниці, де породила другу і третю дитину. Мати й діти здорові.

„НАЙБІЛЬШИЙ МИСЛИТЕЛЬ СВІТУ" — СТАЛІН?

„Реві де Парі" вичисляє всі титули, якими користується в совєтській Росії диктатор Сталін, званий „ґеніяльним провідником", „вождом народів", „провідником людства", „ґенієм нового світу", „наймудрішим чоловіком нових часів", „найбільшим мислителем світу" і т. д. „Дивна річ — пише „Ле Матен", — що той „найбільший мислитель світу" і „вожд народів", той „ґеній нового світу" не зробив навіть того, щоб залізниці в Росії як слід функціонували. Жах подумати, що, як ствердив сам Каґанович, диктатор від совєтських шляхів, в однім тільки 1934. р. було аж 62,000 випадків на залізницях, значить, 170 денно! Але маймо надію, що ті жахливі числа змаліють, бо „ґеній нового світу" наказав розстрілювати всіх залізничників, що спричинили залізнину катастрофу. Може число випадків зменшиться, зате побільшиться смертність між залізничниками".

„СПАСИБІҐ..."

В Большевії — як відомо — Бога не признають, зате звязана з Богом подяка „спасибіґ" залишилась. Може декому буде цікаво довідатися, що серед великої скількости пісень про Сталіна існує теж пісня під назвою „Спасибіґ". Пісню цю часто співають українським дітям (ребятам чи жовтенятам) у радіо. В ній повторяється ось-такий рефрен:

„Спасибіґ великому Сталіну
За наше життя весняне,
За нашу вітчизну оспівану,
За наше дитинство ясне..."

УБИВ СВОГО ГОСПОДАРЯ.

В Шишлівцях коло Ужгороду молодий слуга родом з Вульшинок убив свого сртарого 74-літнього господаря, закопав його у гній, а сам утік. Дотепер ще справника не вдалося зловити.

ЖЕРТВИ ЗНАХОРОК.

Поліція в Дубні впала на слід штучного згонювання плоду, що його довершували знахорки. Кілька випадків було смертних. Ґрупу знахорок арештували.

ДВА ХЛОПЦІ ЇХАЛИ В СВІТ ЗА ОЧІ ЗІ СПРОНЕВІРЕНИМИ ГРІШМИ.

Власник складу футер у Львові, Любельський, велів свому учневі Петрові Бабалі, літ 16, взяти 880 зл. і викупити ними кілька векслів у банках. Замісць виконати доручення, Бабала пішов додому і там за намовою ровесника Антона Грещука рішив присвоїти собі гроші й виїхати до Варшави й Ґдині по щастя. Тому, що Грещук не хотів їхати, Бабала намовив до подорожі свого приятеля з тої самої камениці, Степана Луцького. Оба, Бабала й Луцький, приїхали до Перемишля, де набули трохи ґардероби, два револьвери-страшаки, вічні пера й т. п. Тут схопила їх поліція. При Бабалі знайшли ще тільки 550 зл. Усіх трьох — Бабалу, Грещука й Луцького — арештували.

ТРЕТІЙ ЧЕРГОВИЙ ПРОЦЕС У МОСКВІ

МОСКВА. — В Москві підготовляють черговий політичний процес проти нової пачки бувших високих большевицьких провідників. В тій третій пачці засяде Християн Раковський, бувший „президент" України, а далі Риков, Бухарін, ґен. Путна, Угланов, Белабородов. Останній у 1918 році застрілив царя і цілу його родину. Арешти відбуваються далі. Серед совєтських кругів, і то найвищих, настав переполох, бо ніхто не знає, на кого прийде найближча черга. Арештують уже й таких людей, що здавалося є вірні Сталінові, мають силу і повагу. Начисляють, що у звязку з цією останньою чисткою арештовано коло десять тисяч осіб. Англійські, німецькі і французькі часописи далі подають вперті відомости про розрухи в Совєтах. Пишуть, що в часі вуличних демонстрацій відділи ҐПУ стріляли до товпи, кладучи 15 осіб трупом. Варшавський кореспондент лондонського „Дейлі Експрес" доносить, що ґрупа терористів обстрілювала кулями прокуратора Вишинського, що обвинувачував підсудних у першому й другому процесі. Той сам кореспондент також говорить, що в часі вуличних розрухів у Москві агенти ҐПУ розстріляли 40 осіб. Німецькі часописи пишуть про ці події як про початок нової революції в Совєтах.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО УКРАЇНСЬКЕ СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ.

БЕРЛІН.—З нагоди 10-тої річниці проголошення незалежности і суверенности Української Держави німецька преса, як „Анґріф" і „Фелькішер Беобахтер", помістили довші статті, в яких підкреслюють, що Україна все боролася проти московського большевизму, все змагала до своєї незалежности і що ту незалежність вона остаточно таки мусить здобути. Ті статті підкреслюють також, що з німецького боку дивлячись, Україна може стати важним фактором у боротьбі Німеччини з комунізмом.

ЕСПАНСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ ОКРУЖАЮТЬ МАЛЯҐУ.

ҐІБРАЛЬТАР. — Війська ґен. Франка, під проводом ґен. Ляна, окружили один з найголовніших еспанських портів, Маляґу, що ще знаходиться в руках лівого уряду. Червоні загони в неладі відступають. Вони голодні, не їли по три дні, а також не мають амуніції. Бо в місці запанувала анархія. Відділи червоних „добровольців" плюндрують по вулицях, грабують склепи та розстрілюють людей. Також революціонери розпочали енерґійний наступ на Мадрид. Лінії лівих подалися кілька миль назад.

ПОЛЬЩА ПРЯМУЄ ДО ПОЛЬОНІЗАЦІЇ МЕНШИН.

ВАРШАВА. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" доносить з Варшави, що Польща наміряє цілком спольщити свої національні меншини, яких є поверх 30%, і надати своїй державі суто польський характер. „Але тому, говорить він, що інші національні меншини живуть на землі й через те далеко тяжче їх знищити і спольонізувати, ніж тих, що живуть у місті, то в першій мірі ті польонізаційні наміри поляків зле відбиваються на жидах". Це є причиною польського антисемітизму, що чимраз дужче розгоряється на польських землях.

КОМУНІЗМ У ФРАНЦІЇ ЗРОСТАЄ.

МОСКВА. — Як стверджує сам офіційний орґан комуністичної партії в Москві, „Правда", комунізм у Франції, під охоронними крилами „народньофронтівського" уряду Блюма, зростає. В самій окрузі Парижа членство французьких комуністів зросло з 6 тисяч на 35 тисяч. Обговорюючи те „радісне" явище, „Правда" завважує, що перед комуністами у Франції стануть незабаром великі задачі.

ЧЕРВОНА ПАРАДА В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. — Премієр Блюм стояв довгий час на дощі, інспектуючи параду червоних у Парижі, в числі 40 тисяч, які зібралися на площі „Република", щоб ушанувати память тих поляглих лівих борців, які в часі демострацій у 1934 році згинули у боротьбі з правими. Червоні загони, що маширували попри Блюма, кидали перед ним китиці червоних цвітів. Сам Блюм приніс зі собою також цвітиц але не червоні, тільки сині . . .

ЗАМІНА ЯПОНСЬКОГО ПОСОЛЬСТВА У ВАРШАВІ НА АМБАСАДУ.

ТОКІО. — В буджеті заграничного японського міністерства є передбачена сума на підвищення японського посольства в Польщі до ступня амбасади.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРЕЗИДЕНТ І СУДИ

Мало коли вислав президент Рузвелт таке посланіе до конґресу, щоб воно викликало в краю стільки галасу, що його останнє посланіе в справі реформи судівництва.

Здавалось би, що властиво нема ніякої причини для такого великого заворушення. Адже це підчас виборчої кампанії всі говорили про потребу певних реформ найвищого суду Злучених Держав. Казали досить загально, що цей суд має занадто велику владу над американською конституцією, що ця влада здержує нормальний суспільний і економічний розвій краю, та що вона зовсім неоправдана, бо була колись узурпована судом. Говорили про те, — і приятелі й вороги Рузвелта — що він думає в тій справі повести далеко йдучі реформи. Одначе як президент ці реформи запропонував, цілий край немовби охнув від зчудування.

Вийшло це з того, що президент Рузвелт запропонував реформу зовсім не таку, якої загально сподівалися. Ждали люди, що він буде старатися обмежувати владу найвищого суду через пропозицію якоїсь поправки до американської конституції, а тимчасом президент запропонував побільшення числа членів найвищого суду та додання йому молодої крови. Він хоче завести таке, щоби судді подавалися добровільно на пенсію по досягненню 70-го року життя, а на випадок, якби котрий не хотів цього зробити, президент мав би право йменувати до суду молодих суддів, що немовби заставляло старого суддю вступатися.

Президент виходить з заложення, що найбільшою недостачею найвищого суду в теперішню пору є перетяження суддів судейською роботою, що знову випливає з їх глибокого віку, а це знову з звичаю, що члени найвищого суду не йдуть на пенсію, але сидять у трибуналі до смерти.

Що президент Рузвелт має чимало слушности в цьому погляді, цього ніхто не перечить, але всетаки багато людей сумніваються, чи президент Рузвелт вибрав якраз найкращу дорогу до реформи найвищого суду. Підносять наприклад люди закид, що президентові було би багато краще, замісць пхати в найвищий суд своїх номінатів і ними випихати старих, віднестися до загалу народу з відповідним проєктом зміни американської конституції. Хоча цей закид підносять люди, звісні не тільки зі свого консерватизму, але й назадництва, і то люди, які певно виступали би проти Рузвелта, якби він запропонував те, що вони тепер пропонують, всетаки треба признати, певну слушність цим критикам. Дуже можливо, що обставини ще розвинуться так, що або цей або котрийсь наступний президент запропонує таке обмеження суду дорогою конституційної поправки, і тоді ті, що нині Рузвелта критикують, будуть мати нагоду заявитися за пляном обмеження влади найвищого суду, якого буцімто вони нині так собі бажають.

НОВА КОМУНІСТИЧНА ІНСТРУКЦІЯ І КОМУНІЗМ У ПОЛЬЩІ

(Оригінальний допис з Галичини).

Як знаємо, сіти, які закидує московський Комінтерн, сягають дуже далеко.

Особливо інтензивною є ця большевицька пропаґанда в краях, безпосередно сусідуючих з Советами, до яких належить і Польща, а спеціяльно східні її провінції.

Майже що дня читаємо в польських часописах про відкриття нових комуністичних ґруп та ячейок в ріжних провінціях Польщі, читаємо також майже що дня про політичні процеси проти членів і членок таких комуністичних орґанізацій, а що є просто впадаючим в очі то це, що на чолі їх майже з правила стоять жиди і жидівки. Цей людський матерял найлекше піддається комуністичній аґітації та комуністичним кличам.

Треба завдячувати (поприч нужду і польську господарку) головно жидам, що комуністична зараза шириться під впливом устної пропаґанди, котру відкомендеровані до тої роботи жидівські емісарі виконують бездоганно. А коли ґої — всеодно чи польські чи українські — висказують зі свого боку якісь сумніви — то дістають зараз відповідь:

„Цюєте! А ніби Ісус Христос та його апостоли не були жидами?"

І очевидна річ, що цей арґумент має своє значіння і зменшує упередження „ґоїв".

У всякому разі є в Польщі „ґої", приєднані жидівськими аґітаторами для комунізму.

Уже перед кількома місяцями писали ми про **„політику найвижчої шпарки"**, яку ухвалено на зїзді Комінтерну в Москві. Ту політику виконують аґенти комуністів дуже послідовно.

Власне недавно оголосив щоденник **„Ґонец варшавскі"** попавші в його руки розпорядки, які видав Комінтерн в справі плянової кампанії, яка має бути переведена комуністичною партією в Польщі.

Ті припоручення дістали польські комуністи ще в осени 1936 р. і в них є виразно зазначено, що весна 1937 року повинна бути переломовою в комуністичній роботі в Польщі. Комуністи є тої думки, що директиви Комінтерну повинні бути переведені в життя ще в часі, заки в тій державі вияснитеся остаточно внутрішне політичне положення.

В інструкціях говориться ось що:

Тому, що неможливим є числити на це, щоби явна комуністична пропаґанда мала в Польщі успіх, припоручається комячейкам іще більше законспірувати свою роботу. А та робота повинна бути спрямована до того, щоби в спритний спосіб заволодіти ріжними партіями й орґанізаціями.

І так є доконечним, щоби комуністи вступали в орґанізації сільської молоді, в пожарничі товариства, в „Стржельци", в союзи резервістів та в товариства „пшиспособеня войсковеґо".

Комуністи не повинні відтягатися від військових вправ, до котрих покликують резервістів. Навпаки, вони повинні позіставати в якнайтіснішім контакті з військовими.

Комуністи повинні звернути особливу увагу на це, щоби опанувати такі місцевости, котрі лежать при залізничих дорогах та при більших і важніших шляхах. В такій місцевости, при котрій лежить більший **міст** — повинна бути обовязково комуністична ячейка.

Річ очевидна, що місцевість, в котрій є якесь більше підприємство — повинна бути сильно спропаґандована і зорґанізована. Та що найцікавіше у найновішій комуністичній інструкції то це, що комінтерн **заказує** своїм прихильникам вести **протирелігійну аґітацію** та виступати проти націоналістичних „лозунґів" (кличів)!

На перше місце повинні комуністи видвигати „лозунґи" демократичні і ліберальні та взагалі триматися „людового фронту".

Як бачимо, є це тактика дуже хитро обдумана, однакож коли би проведено таксамо хитро протиакцію, то акція комуністів могла би дуже легко заломитися. А та протиакція могла би полягати просто на поширенню **правдивих відомостей** про дійсні відносини в Советах. Є тих відомостей тепер немало, бо чимраз більше ентузіястів комуністичних, що з західньої Европи вибралися до того „раю" — вертаються з нього до крайности розчаровані та обурені. А ґоді знову кожному з тих подорожних — дуже, часто таких мужів науки як Андре Жід — закидувати, що зістав „перекуплений буржуазією".

На аґітацію є лише контраґітація та ширення національного освідомлення — найкращими засобами.

Знаємо, що головним центром протикомуністичної акції є тепер Німеччина. Та акція не обмежується до самої тільки Німеччини, але Гітлер розтягає її і то в дуже наглядний спосіб і поза границі цеї держави, наскільки де грозить дійсно небезпека побіди комунізму. Це бачимо власне на активній участи німецьких військ (у мундурі еспанських охотників повстанців) у боротьбах в Еспанії.

Німеччина є тепер головною опорою проти большевизму. Вона теж цю свою протибольшевицьку активність розвине в краях, котрі безпосередньо сусідують з нею, коли там комунізм занадто вже безлично почне розґаздовуватись. А на це вже заноситься в Чехословаччині — явно, а в Польщі — підпольно.

В Чехословаччині вже і сама суспільність починає опритомнюватись і розпочинає протиакцію, в Польщі робить це уряд при допомозі прокураторів та судів, хотяй це дуже пиняво іде. Хороба занадто розвинулася, а національну роботу українців та білорусів — уряд спиняє ріжними адміністративними засобами.

Сама польська суспільність розбита на партії і партійки так сильно, що вже повстав жартобливий проєкт видати **„Провідник по польських партіях"**. А тимчасом Комінтерн працює витревало: і підпольно і при допомозі добре „задекованих" комунофільських видавництв для інтеліґенції.

Остаточно прийде до того, що польська суспільність стане розділена на два ворожі табори, між котрими може прийти до зажертої боротьби і то не лиш на слова і газетні статті.

Інтересний звіт про настрої в Німеччині подає в **„Курєрі Познаньскім"** особа, що звідтам недавно повернулась. Вона оповідає ось що:

„Пронизування у польські відомости є дуже інтензивне, а праця в тому напрямі ведеться з відомою німецькою точністю і методичністю. Докищо приказано супокій та очидання і німецький загал примінюється до цього. Може однак прийти до інтервенції, бо німці спекулюють на внутрішне безладдя у тій державі. Вони іменно числять на те, що внутрішний розвал дійде до такого стану, що прийде до такого поділу, як в Еспанії, та до зудару двох поборюючих себе таборів. Комуністичний натиск на Польщу може бути такий сильний, що спричинить вибух. А тоді Німеччина зможе інтервеніювати в імя боротьби з комунізмом".

Ось так представляють собі в Німеччині ситуацію і розвій недалеких подій у Польщі, а це потвердив недавно теж З. Стронський, головний референт буджетової комісії польського сойму. Він між іншим говорив ось що:

„Масовий і аґресивний характер багатьох виступів проти поліції доказує, що були вони наслідком політичної або навмисно зорґанізованої акції.

„В подіях за цей рік згинули до першого жовтня минулого року два поліцаї, а знову поліція вбила **83** людей. Підчас акції для відбирання посіданої нелеґально пальної зброї — відобрано **21,396** штук зброї.

„Щодо комуністичного руху, то він прямує в останніх часах до леґальности і масовости через проникання до всілякого роду орґанізацій і висування невиразно комуністичних кличів, а в цілі змонтування так званого **„антифашистівського фронту"**.

„Польська комуністична партія вилізає просто зі шкіри, щоби позискувати для себе суспільні нижчі верстви, поглибити свій вплив у них та їх зрадикалізувати. Наслідком цього був цілий ряд подій масового характеру в березні і квітні минулого року. Крім цього комуністична партія значно скріпила свою діяльність на польськім терені.

„Підприняті гострі кари припинили задумане на широку міру збольшевичення суспільности, та однакож не зліквідували ще вповні цих плянів.

„Всежтаки внаслідок ліквідаційної акції число польських комуністичних ґазет впало до сім. Акція комуністична зросла через приплив нових сил, звільнених внаслідок амнестії. Однакож комуністичних діячів робиться нешкідливими через висилку їх до Берези. На Новий Рік сиділо їх там 264 особи, а загальне число задержаних до 30 вересня м. р. комуністів досягло **10,794** осіб, з чого більшу половину передано судам. Найбільше число задержаних комуністів виказує сама Варшава. В половині минулого року повстала суспільна боротьба з комунізмом через основання „Наукового Інституту для розсліджування комунізму".

Ось так представляє ситуацію прихильний урядові польський посол.

Юрій Горовенко.

ПРО МОЛОДЬ БЕЗ ДИСЦИПЛІНИ.

Не тільки в Америці, але й у старому краю пишеться багато на тему молоді. І там справа орґанізування молоді, в першу чергу молоді сільської, стала одною з найважніших. Розписано навіть конкурс на саттї на цю тему. В одній з таких нагороджених „Нашим Пропором" статтей Дм. Корбутяк стверджує, що від того, як буде наша молодь зорґанізована і вихована, залежить наша будучність. Але і молодь, каже він, є ріжна. Найгіршою є та, що є витвором воєнного часу. Це та, що видає з себе найбільше гнилих колод. З цеї молоді, пише він, походять ті, що вносять в орґанізоване життя деморалізацію, некарність, апатію, скептицизм і т. п. Звідкиж вони взялися? Війна видвигнула чудові молодечі постаті, повні посвяти і героїчних зусиль. Але воєнний час, пише Д. Корбутяк, дав теж змогу розвинутися ріжним підлотам. І ось ті підлоти викривили багато молодечих характерів. І ось тому ми є свідками, як побіч багатьох з молоді, що віддають і тепер за народню справу життя, маємо повно ріжних спекулянтів, що є крайно еґоїстичні, здеморалізовані й анархічні, що не спосібні жити орґанізаційно й повинуватися порядкові й владі. І ось ця молодь, серед якої ґорує амбіціонерство й еґоїм, не тільки не помагає орґанізувати молодь, але ще розбиває своєю руїнницькою роботою те, що з трудом зорґанізовано.

Таке стверджує Дм. Корбутяк зі своїх обсервацій, приглянувшися життю молоді. Та це, пише він далі, не може нас відстращувати від дальшої праці над орґанізуванням молоді, від того, щоб принаймні наших наймолодших відтягнути від впливу тих здеморалізованих типів, для яких безголовя є життям. А добра програма праці це властивий лік на те, щоб відтягнути молодь від лихих впливів, щоб виховати її на активних, ідейних і характерних громадян.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(Від 10 грудня 1936 до кінця січня 1937 року.)

ПРИХІД:

З переносу		$ 419.87
Прихід		4,401.75
Разом		$4,821.62

РОЗХІД:

а) Висилка до краю:		
1) Визвольна боротьба	$1,470.00	
2) Інваліди	1,285.00	
3) Рідна Школа	1,025.00	
4) Політичні вязні	295.00	
5) Музей Визвольної Боротьби	70.00	
6) Тов. „Просвіта" у Львові	80.00	
7) Письменники	65.00	
8) Школа в Коломиї	50.00	
9) На памятник у Раві Руській	43.00	
10) Село Дички	47.00	
11) Село Стара Ропа	44.00	
12) Село Васьківці на Волині	25.00	
13) Краєві видавництва (Вістник і Жіноча Доля)	50.00	
14) Заграничні видавництва	50.00	
15) Сироти	25.00	
16) Союз Українок у Львові	25.00	
17) Ґен. В. Курманович	20.00	
18) На поправу стрілецьких могил	10.00	
19) Музеєві історичних памяток	15.00	
20) Жіноча Реміснича Бурса	10.00	
21) Кошти звичайних і телеграфічних висилок	30.20	$4,734.20
б) Кошти канцелярії		25.00
в) Почтова скринка		4.00
Разом		$4,763.00

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Прихід	$4,821.62
Розхід	4,763.20
Остається в касі Обєднання з кінцем січня 1937 року	$ 58.42

Обєднання Українських Орґанізацій в Америці.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

Передрук заборонається. — Авторські права застережені.

(122)

Нарешті надїжджає Володько. Матвій здалека помітив його і коли син зрівнявся, зупинив.

— Стій но. Що то приволік? — каже Матвій.

— Та от дали. Взяв, хай, думаю, хоч таке буде.

— Не тре було брати. Все одно завтра за рівчак витягнеш. А та не лопла?

— Ні. Але зірвалась напевно. Як не витягне до завтра ноги, буде добре.

— Халера чортова. Все зжере і сама здохне. Ех, коли би не той наган. Не хотілося напоротись на кулю, а то би... Але поживем, побачим. Завтра доскородиш отам, а після завтра до школи.

— А як же ви самі?...

— Не журись. Тут вже я досію, а ти вчись де інде сіяти.

Завели коняку до стайні, дали їсти, а самі повечеряли й поклалися.

На ранок витяг Володько на скибу борони, взяв нову коняку, допріг до неї Шпачку. Придивившись, помітив, що новому коневі вибото око. На місці ока — струп. Нагаєм, видно, смальнув.

Скородив мало не до вечора. Думав, докінчить, приготується до завтрішнього походу. Але над вечір несподівано з села виволікся якийсь обоз. Дядьки, дядьківські коні, вози, а на возах ранені. Безліч ранених. Лежать по два, по три на возі. Пообвязувані і так. Стогнуть, кричать.

— І де їх стільки наклали?

— А хто їх знає. Дістали.

Підвода за підводою сунуться ходою, на цілу дорогу від села до лісу розтягнулися. Кілька вершників, кілька підвод санітарів. Одна з таких підвод зупиняється чомусь коло Матвієвого подвіря.

По часі до Володька йде батько, а з ним большевик. Батько сумний, опалий, тихий.

— Випрягай з борін коні, бо поїдеш, — каже він, ніби не своїм голосом.

— Куди? — питає Володько.

— А от, — кивнув головою на большевика.

— Тільки до Шумська, — каже той по українськи.

— Алеж коні цілий день у запрязі були.

— Ну.. Довезеш до Шумська і вернешся.

Матвій мовчить. Він раптом чогось змінився. — Ах відвези вже їх. Все одно, — каже він і, повернувшись, іде до дому.

Володько швидко розпрягає коні з борін, запрягає до воза. Він сердиться. Чорт зна, куди на цілу ніч їдь. А завтра конечно хотів вийти в дорогу.

Виїхали. За Жолобками починає вечоріти. Обоз повзе ходою. На возі коло Володька сидить большевик. За ними якісь лантухи. Наганяють і переганяють вершники. Коні загнані, обтріскані багном.

— Ну как там? — питає большевик одного з вершників. Той тільки махнув нагаєм.

— Паніка? — питає ще.

— Чорт єво розберьоть. Всьо змешалось!

Володько нашорошився. — Що там таке? — питає большевика.

— Та відступаємо. Знов будете панами. Франція цілу Варшаву жене.

Володько мовчить. Що має казати. Одні відходять, прийдуть інші. Чи не все одно? Пригадав тих, з якими пішов Василь. Де вони? Пішли туди десь к Поділлю і не чути більше. Невже не вернутся? От дивина. Прийшли, побули і зникли. Нагадали якийсь сон, щось неймовірне і відійшли. Десь туди все йшли к Поділлю. Хлопці веселі були, у сірих чемерках, у кепках, у шоломах. От уявляється: дощ, грязька дорога, а вони йдуть — все молоді, молоді, мов діти. Катерина вийшла і стоїть на порозі.

— Ей, дівчино! Дай Боже, чорнобривко!

Катерина сміється собі на них. Цеж ті, що нікого не зачіпають. Петлюрівці. Славні хлопці між ними. А як увігнався Василь. Щож, не був гарний козак? Ніхто би не сказав, що то був той самий Василь, що виріс десь на хуторі в Лебедщині, що любив собак і коней, що кпився з Володька. Коняж мав. Ех, і був коник. Любив його, кормив, чистив. Володько так і бачить, як розпускає підпруги сідла. А остроги побренькують, шабля при боці. Руки міцні, жилаві, довгопальки зі злотосрібними волосинками.

— Ех, виривається у Володька. Большевик подивився на нього.

— Чого зітхаєш, козаче?

— От так собі. Думав, завтра піду до школи. А це не близько.

— А тож куди?

Так і так. Володько оповідає. — Тепер пропало, — закінчує.

— Чому? Сказав до Шумська, так до Шумська.

— А не до Житомира?

— От дивак.

А помовчавши, каже: — А ти хіба мене не знаєш?

Володько подивився на нього. Здається, щось знайоме, але пригадати не може. А той посміхається й мовчить.

— Ні. Не знаю.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКИЙ КАЛЕДЖ.

Реґістратор Пенсилвенія Стейт Каледжу оголосив статистику на рік шкільний 1936—37, з якої довідуємося, що з 5,400 студентів, що побирають науку, 72% є дітьми таких родичів, які ніколи не могли, або не хотіли набути вищої освіти.

З тих 5,400 студентів є лишень 368 таких, яких батько і мати мають обоє універтетський або каледжовий диплям, є 919 студентів, яких батько має високу освіту, а 236 студентів походять з домів, де лишень мати має каледжову освіту, а батько ні. Це значить, що на 5,400 студентів 1,523 походять з домів, де батько або мати або обидвоє покінчили високі школи.

А тепер придивімся, як виглядає те все за професією.

Батьки 753 студентів є з професії крамарями, купцями і продавцями, 406 батьків є фармерами, 368 інжинірами, 220 професорами, 206 залізнодорожниками, 156 **майнерами**, 106 лікарями й аптикарями, 76 банкирами, 54 адвокатами і 49 священиками. Батьки 3,006 студентів належать до ріжних професій.

Знаємо, що пенсилвенійський стейт посідає багато копалень вугілля і що є найбільший щодо цеї індустрії. Разом дав він 156 студентів до найбільшого державного каледжу, а крім цього є ще два університети, а це в Пітсбурґу й Філядельфії.

Питання: скільки є українців у цім каледжу на тих 156 студентів, яких батьки є майнерами. Певно, що можна їх порахувати на двох руках пальців. Сумне, але правдиве.

Михайло Люлька.

Учитель: Чи земля обертається?

Ученик: Так! В день помаліше, а в ночі скорше.

Учитель: Чомуж це?

Ученик: Бо як тато вертається в ночі, то все каже, що не може вдержати рівноваги, так йому земля крутиться!

З МИНУВШИНИ СОЛОВОК

Багато тепер пишуть про Соловецькі острови, де караються заслані комуністами українці. Та вже і в давнину каралися там добрі сини України, як от січовий отаман Петро Кальнишевський. Був він добрим господарем, у самій Січі вдержував школу, а в Україні побудував чотири величаві церкви. Коли його після зруйнування Січи арештували Москалі, то забрали в нього 50,000 карбованців і кількасот червінців, 639 коней, 1,000 штук рочатої худоби та 14,000 овець і кіз.

4 червня 1775 року обскочило Січ московське військо, на Січ звернули 50 гармат. Січовики хотіли боронитися до загину, та Кальнишевський бачив, що оборона даремна, тому радив здатися. Таксамо радив січовий священик Володимир Сокальський. Запорожці здалися, а хто з них не хотів піддатися москалеві, втік за Дунай, де основували Нову Січ. Москалі Січ зруйнували, а тих, що піддали думку піддатися москалям добровільно, арештували. Кошового Кальнишевського, суддю Головатого та писаря Глобу пігнали в кайданах на північ. Кальнишевського запроторили на Соловки, інших до Тобольська. Повних двацять пять літ мучився останній кошовий Кальнишевський у Соловецькому монастирі. Тричі на рік, на Різдво, Великдень і на Спаса, випускали Кальнишевського з келії-одиночки в монастирську трапезу. Тоді він розмовляв із прочанами та допитувався, що діється в Україні. Помер 1803 року, маючи 112 літ.

— — — — — — — —

Цікаво буде пізнати минувшину цих каторжних Соловецьких островів.

У початках 15 століття оснували черці з Великого Новгороду монастир Соловецьк на острівці в пристані Онеґа. Була це тільки деревляна каплиця, в якій завісили образ Богородиці. Зчасом монастир чимраз більше поширювався, доки не розрісся до розмірів, які мав до революції.

Соловецьк від половини вересня до половини травня недоступний стороннім людям, бо вода замерзає довкола. Щойно від травня починало роїтися від прочан із найдальших сторін. Монастир уважав нарід великими святощами. Річно приходило до нього і по 50,000 прочан. Пароdвий корабель, обслугуваний черцями, перевозив прочан із суходолу на острівець за малі гроші, вбогі не платили нічого. Згідно з давнім звичаєм давали прочанам в окремій гостинниці безплатний нічліг і харч. Тому кухня черців уладжена була на великі розміри.

Монастирські будинки розложилися на півночі під 65 ступнем і довкола обведені високими, сильними мурами. Творять вони поправді твердиню. Деватьдесять гармат, обслуговуваних черцями, берегло монастир від можливої напасти. Ще з кінцем 19 століття було в цьому монастирі 135 черців і висвячених духовників, під проводом архимандрита. Пятьдесять інвалідів пильнувало вязнів, а 120 вільних робітників вокондувало всякі роботи. Три острови, що входять у склад монастиря, мали в тих часах коло 500 душ населення, між ними ні одної жінки.

Черці у вільних хвилинах займалися свобідним мистецтвом і ремеслом. А саме споруджували капузи та пояси зі шкіри моржа, малювали образи святих, вирізблювали всякі річи з дерева, виплітали бавовняні панчохи, пряли лен і коноплі, виправляли шкіри, робили чоботи, виливали залізо, плели коші, будували кораблі та сани й т. п. Все, що виходило з їх робітні, було добре й уміло зроблене. Також і хліб, який пекли на острові, та квас, який там готовили, знаходив великий попит у тамошніх надбережних мешканців. Квас це улюблений напиток не лише в Росії, в також і в Україні. Він заступає їм пиво й вино. Гарні також деревляні ложки виробляли черці.

Дуже гарні та тревалі кошики виплітали черці. Деякі були так тісно сплетені, що й каплі води не перепускали. Мали черці на острові теж фотоґрафічну робітню. Працювали там і малярі й емаліери. Коли запримітили, що якийсь чернець має талан до якогось мистецтва або ремесла, заохочували його до того. Він міг свобідно вправлятися в тому ділі. Деякі з черців були вчителями. Багато родичів, що жили на суходолі, посилали своїх синів до монастиря до школи. Там учився хлопець увесь рік читати, писати й рахувати, а це вистарчало для мужика на півночі. Молоді люди, що бажали стати на службу в монастирі, діставали той сам харч, що й черці: хліб, риби, квас, а зимою також баранину. Одначе баранини не вільно було їсти черцям, бо вони все життя не їли мяса з теплокровних звірят.

Коли підчас кримської війни (1854 року) дві анґлійські фреґати підплили до острова та стріляли на будинки, черці серед дзвонення дзвонів і гримоту гармат виступили великою процесією та обійшли так із молитвами монастир довкола. Колиж анґлійці небавком відплили, черці приписували цю перемогу молитвам. Відтоді зросла ще більше слава монастиря, та не лише великий князь Константин із двома синами вибрався туди на процу, а й сам цар Олександер. За мурами, що окружають монастир, було багато церков і будинків, маґазини, гостинниці. По церквах поміщувалися великі дорогоцінности в каменях, перлах, ризах золотих і срібних і т. і.

„ДНЯ... РОКУ БОЖОГО"...

ДЕЩО ПРО КАЛЄНДАР.

„Все, що діється, діється в просторі й часі" — кажуть фільософи. Вже первісна людина пробувала орієнтуватися в цих вічних елементах буття; свідчать про це знахідки ще з камяної доби. Простір і час самі по собі незмінні; та для людини **час пливе.** Крок чи миля — вічно ті самі, як поняття; та не ті самі ранок і вечір, весна й зима, молодість і старість.

„Людський" час пливе, або як казав Шевченко — „все йде, все минає". Людина, як лише навчилася думати, мусіла зацікавитися, як себе означити у вічно пливкій течії часу. Сама природа дала своїй „найбільш удатній" дитині основні вказівки: що день, що місяць, що пора року. Людській думці залишилося збудувати на цих основах свою, більш або менш недосконалу рахубу.

„Отсюду пошли есть" календарі.

Найстарші досі відомі **календарі** повстали **в Єгипті й Китаю,** приблизно на 3,000 років перед християнською ерою. Опрацювали їх жерці, що займались астрономією й математикою. Єгипетський календар дуже подібний до сучасного; його рахуба була сперта на обсерваціях руху сонця. Рік мав 365 днів, ділився на 12 місяців по 30 днів; кінцевих пять днів називалося „епаґоменою", що становила межу між двома роками. Але цей староєгипетський календар був „рухомий", допасований до пор року. Жерці вдосконалили його на періодичний, зближений до юліянського. Рік ділився на 365¼ днів, починався від сходу зорі „Шотіса" (Сирія). Отже початок року пересувався й припадав на ріжні пори року і лиш раз що 1461 років припадав на той самий день, бо Сирій що 1461 років сходить тої самої днини. Цей період називали „періодом Шотіса".

Китайський календар був оснований на руху сонця й місяця. Рік починався на нові місяця, коли сонце знаходилося в констеляції Водолія, цебто між 20-тим січня і 18-го лютого. Цього календаря держаться китайські жерці (бонзи) й нарід ще до нині. Модерні китайці та державна влада перейшли на григоріянський календар.

Дуже стародавний також **жидівський календар.** Завів його Мойсей, приблизно 3500 літ тому. Цей календар опертий на т. зв. „соняшному році" — місяці числяться за фазами місяця. Таким чином жидівський рік має лише 354 дні (12 місяців по 29 днів). Що 19 років є „переступний" рік, що має 385 днів. Цим способом вирівнюється ріжницю між соняшним і місячним роком. В кожному переступному році початок покривається з початком соняшного року. Як відомо, жиди числять роки „від сотворення світу"; тепер у них рік 5697-мий, 5. вересня 1937. р. почнеться рік 5698-мий.

Греки числили час також за фазами місяця. Їх календар створив атенець Метон у 432. р. перед Христом. Це був календар дуже подібний до жидівського: 354 дні в році, 12 місяців, з них 6 по 29 і 6 по 30 днів. Що 19 років дочислювали до року ще 30 днів, щоб вирівняти ріжницю між роком сонця і роком місяця.

Подібної рахуби часу держалися й **Римляни до Цезаря.** Спершу рік починався від перших днів весни, в травні. В 450. р. перед Христом влада устійнила початок року на 1. березня, від 153. р. перед Хр. на 1 січня; того дня нові консулі переймали владу.

Великий **Юлій Цезар** перевів у 46 р. перед Христом реформу календаря і встановив календар, названий пізніше йому в пошану **„юліянським".** Цього календаря аж донедавна держалася Росія й балканські країни.

Мусулманський календар опертий також на фазах місяця. Має 355 днів і 12 місяців по 29 і 30 днів на переміну. Ріжницю між роком сонця й роком місяця вирівнював цей календар вставкою додаткових днів у переступних роках (пересічно що третій). Рахубу часу („еру") ведуть мусулмани від „Віджри" (утечі Магомета, дня 15. 8. 622. р. по Христі).

В цілій Европі обовязував аж до **1582. року** юліянський календар. Того року **папа Григорій XIII.,** за проєктом вченого **Люїджі Лілю,** перевів реформу календаря. Цього т. зв. **григоріянського** календаря держиться нині цілий культурний світ.

Але й григоріянський календар, із усіх дотеперішніх найдокладніший, недогідний з ріжних причин. Тому **Ліґа Націй** від кільканацяти років обмірковує ріжні **проекти нового календаря,** абсолютно докладного й догідного. Найбільш замітний проєкт з 1924. р., що ділить рік на 13 місяців по 28 днів кожний. Отже рік мав би 364 дні; до них додається ще один або два „пусті" дні, без числа йназви. Перший „пустий" день був би що року, останній перед 1. січня; другий був би лише в переступних роках і стояв би перед першого липня. За цим „календарем Ліґи Націй" припадали би всі свята й неділі точно в одні й ті самі дні, напр. неділі завжди 1, 8, 14. й 22 кожного місяця.

Недавні календарні спори серед західньо - українського громадянства мимохіть заставляють пригадати, як воно було з уведенням грогоріянського календаря в Европі. В 1582 році приняли його лише Італія, Франція, князівства Брабант і Фляндрія (нинішня Бельґія й південна Голяндія). Рік пізніше приняла його південна Німеччина, ще рік пізніше католицькі кантони Швайцарії. Анґлія приняла 1752. р., Швеція 1753. р., німецькі протестантські краї 1775. р. Найпізніше, бо аж в 1927. р. приняли григоріянський календар: СССР, Туреччина, Болгарія й Румунія.

Звичай числити роки від народження Христа запанував в Европі аж в XV. столітті.

ПРОБУДЖУЮТЬСЯ ГЕРКУЛЯНУМ І ПОМПЕЇ

Відкопують міста, що 1857 літ спочивали під попелом Везувія. — Важні відкриття для пізнання життя римлян. — Знайшли багато дорогоцінних творів мистецтва. — Амфітеатр і купальня у Помпеях. — Прискорене відкопування Геркулянум.

Сьогодні, коли так скоро йдуть розкопи на місці колишніх римських міст Геркулянум і Помпеї, виглядає нам попросту неправдоподібним, що ті міста були скриті перед людським оком 1857 літ, хоч усе знали їх положення.

Як відомо, катастрофа навістила Помпеї і Геркулянум 24 серпня 79 року по Христі, коли то їх засипала лява з вулькану Везувія. За останніх десять літ відкопують безупинно ті міста всякими можливими новітніми засобами. Ті розкопи дали попросту дорогоцінні висліди для пізнання римської культурної історії.

Із Неаполю за кілька хвилин можна приїхати поспішним поїздом до Помпеїв. До відкопаного міста входиться велитенськими воротами. Потім треба йти доволі вузькою вулицею, вимощеною плитами ляви. То тут то там бачимо по дорозі криниці та малі престоли для богів, які пильнують дороги. З правого та лівого боку попри дорогу на горбку, на який треба йтиількома сходами, є доми. Знадвору на домах бачимо ріжні написи крамниць і торговельних реклям. І коли так ідемо пустими вулицями відкопаного міста, все нам здається, що зза вугла побачимо якогось гордого помпейця у тозі. Колиж поступимо до якогонебудь льокалю тих колишніх крамниць, переконаємося, що життя у Помпеях було більше ніж розкішне. Крамничні прилавки з біголо мармуру, посудини дуже дорогоцінні, а на чашах видно сліди меду й вина. У кухнях є муровані печі для печення ріжного печива та мяса, а побіч вогнище із залізним триніжком, на якому варили. Кухонна посудина в більшости бронзова, а є і срібна. Цікаве, що бронза не є потягнена зеленою патиною, лише патиною гарної синьої краски.

Коли цікавий мандрівник піде далі містом, побачить великі млини, де мололи збіжжя. Ті млини вправляли в рух невільники. Є тут і олійні для виробу оливи з оливок.

Недавно відкопали в Помпеях і деревляний віз, та він почасти вже звуглений.

Із прилюдних будинків і святинь, які окружали Форум Цівіле і Форум Тріянґуляре, остались в більшості лише звалища, та всеж із них можна пізнати основи конструкції тих будинків.

Найсильніше враження робить на глядача римський амфітеатр, у якому могло поміститися 20,000 людей. Той амфітеатр є у західній частині міста. Про розкішне життя старинних римлян говорить нам також у Помпеях відкопана купальня, що служила не тільки для купання, а була рівночасно місцем сходин і забав усього знатного населення Помпеїв. Купальня прикрашена чудовими релефами (різьбами) та мозаїками. Із роздягальні, в якій є лавки з білого мармуру, входиться до трьох віддільних купалень. До купальні з горячою водою, до купальні з холодною водою та до купальні з горячою парою.

Розкопи в Помпеях доказують, що мешканці вели цілі господарства. І так, при головному мешкальному будинку є також господарські будинки, а навіть окремі хатиночки для пса, який беріг хати. На песій хатиночці подибуємо часом гарно вироблені мозаїкові плитки, на яких можемо прочитати латинський напис: „Каве канем!" (Стережися пса!). Часто теж подибуємо на долівці в атріюмі (убікація, в якій збиралися всі мешканці дому, з вогнищем) вироблену з мозаїки подобу пса, сторожа хати. Зрештою кімнати були прикрашені малюнками, орнаметами, мозаїками та плястикою (статуями). Передівсім можна це бачити на домі Пансй та на будинку Каза ді Фавно. У так званій Віллі Тайн знайшли римську прасу для виробу вина та цілу серію стінних малюнків надприродної величини.

У порівнянні з Помпеями в Геркулянумі досі відкопали багато менше. Це тому, що Геркулянум було ближче вулькану Везувія, тому засипане більше лявою та попелом. Крім того на присипаній поверхні Геркулянум досі є ще більше людських осель і це також спинює розкопи.

Та останніми часами приспішили роботи при розкопуванні Геркулянум, бо побудували окрему лінію подевої залізниці, яка відвозить ляву та попіл аж на морське побережжя, де її висипають. У Геркулянумі є більше одно та двоповерхових домів ніж у помпеях. У домах є мармурові лавки та бронзові посудини в такому положенні, як їх оставили мешканці ще тому близько 2,000 літ. Відкопали теж комори, повні всякого збіжжя, яке в більшості вже звуглене. У посудинах для печення є ще останки печива та печені (мяса). Це також уже звуглене. Запопадливі геркулянські господині прилагоджували це саме на день, у якому місто навістила страшна катастрофа. Цікаво згадати, що в кухнях деяких домів є також виходки. У купальнях знайшлися пичандали до гріття, які можна було переносити з убікації до убікації. Найцікавіші з предметів, знайдених у цьому місті, помістили в музеї у Неаполі. Передівсім знайдено найцінніші різьби, головнож по мистецьки вироблена ґрупа серн, яку подибали в одному саді, та велика срібна ваза з прегарними релєфами. Із мозаїки треба згадати чудову мозаїку одної хати. Мозаїка зображує якісь морські сотворіння. Таксамо треба згадати велику серію малюнків, які вірно зображують ріжних екзотичних звірів.

Кухарка й колач.

Кухарка (до прошака): Таж ви той самий бідний, якому я вчора дала колач!?

Прошак: То правда, та я не сподівався, що нині застану ще ту саму кухарку.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙ, МІШ. Тов. Запорозька Січ, від. 75, подає до відома своїм членам, що збори відбудуться в неділю, 14. лютого, в годині 1-шій пополудні, в гали Гор. Клюбу, 3464 Сікат ул. Обовязком кожного члена є бути на цих зборах, бо є дуже важні справи до полагодження. Напоминаємо тих членів, що довгують до відділової каси, щоб старалися поплатити довги, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. Просимо тих родичів, що мають діти, а не є ще членами У. Н. Союзу, щоби вписали в члени. Ви читали, що У. Н. Союз відтепер буде уділювати дивіденду для своїх членів, чи то для дорослих чи для дітей. Отже, чи потрібно ходити по чужих асекураціях, коли в У. Н. Союзі є те все, що і в чужих? — Ст. Михалюк, предс.; Ів. Слупецький, кас.; В. Тарас, секр.

МОНЕСЕН, ПА. Бр. св. Петра й Павла, від. 338, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, в годині 2-гій пополудні, в звичайнім місці. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. Котрий член не прийде на збори заплатить кари 50 ц. Просимо всіх довгуючих членів вирівняти свій довг, бо щоб опісля не було нарікань на уряд. Уряд на 1937 рік є: Михайло Коваль, предс.; Ілько Фаль, кас.; Іван Адамів, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Вас. Великого, від. 364, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Калидж ул. Обовязком є кожного члена і членкиці прийти на ці збори, бо буде вибір делеґатів на конвенцію У. Н. Союзу, як також інші важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівняти свій довг, як також за діти. — Андрій Барбер, предс.; Стефан Кравчук, кас.; Іван Сподар, секр.

РОДИТЬСЯ МАЛИЙ ЯПОНЕЦЬ

Японець, коли хоче написати слово „любов", уживає до того двох знаків, а саме: „мати" і „дитина", які то знаки лучить. Любов матери до дитини в Японії значить багато більше ніж любов чоловіка до жінки. Жінка, яка сподівається дитини, знає, що щойно тепер зовсім належатиме до чоловікової родини та що щойно тепер признають її справжньою дружиною. Тому радо годиться на всі приписи дієти та на спосіб життя, що його приписує вагітним жінкам народня медицина та забобони. Ходить до святині, молиться, щоби дитина жива та здорова прийшла на світ. Часто теж вибирається на прощу, щоби молитися до божка, який сприяє вагітним жінкам.

Вчасно вже кличуть повитуху, вона оглядає маму та старається всякими способами злагіднювати болі. В пятому місяці вагітности батько уладжує пир для свояків, тоді каже присутнім, що сподівається потомка. Тогож дня обвязують живіт матери бавовняним шалем, щоби дитина не босла занадто та щоби мати не мала великих болів при породі. Бо мати мусить підчас вагітности працювати в домашньому господарстві, а це також помагає породові. Щойно в девятому місяці жінка вже нічого не робить. Повитуха відвідує її правильно, а коли це багата родина, мешкає тоді в їх домі.

Дівчина — причиною смутку.

Зближається година породу. Повитуха, що знається теж на астрольогії, мусить докладно обрахувати, коли дитина прийде на світ.

Японка родить легко, найправдоподобніше тому, що їсть скромно та працює тяжко. Родить сидячки, коли за дня то в темній кімнаті, на ліжку, обслоненому параванами.

Як дитина прийшла на світ, повитуха миє її, завязує в пеленки та щойно тоді показує матері та своякам, які є у сусідній кімнаті. Коли народився хлопчик, головнож перший, радість є велика, батькові складають бажання. Коли народилася дівчинка, всі не виявляють такої радости.

Першого дня, а часто також другого, немовля дістає лише вивар із морської трави. Мати також є на строгій дієті й цілі три тижні мусить відлежати в ліжку. Щойно двацять пятого дня вільно їй їсти все.

„Свято першої страви".

Шестого дня після народження надають дитині імя. Звязане це з великими церемоніями. Друга церемонія — це перша виправа до святині з хлопчиком трицять першого дня після народження, а з дівчиною трицять третього. Тому, що маму до сімдесять пятого дня від пологу вважають „нечистою" і їй не вільно ввійти до святині, батькова мати відносить дитину. Опісля відвідують свояків і знайомих. Дитина дістає багато дарунків, м. і. хочаб одного білого пса з паперової маси з вибалушеними очима, великими вухами та гарним закрученим хвостом. Той пес береже в ночі дитини, відганяє демонів і зїдає погані сни, бо ті сни для пса, то справжні ласощі . . .

Коли лише можливо, мати сама кормить дитину. Щойно 109 дня дитина вперше дістає іншу поживу. Тоді уладжують „свято першої страви". Запрошують свояків і дитина дістає трохи рижу та крапелинку росолу. Дитина переважно вильовує все.

Японець, котрий все ще живе в тісному звязку з природою, звязує народини дитини з ріжними забобонами. Японець живе в вічному страху перед відомими й невідомими силами. Та треба признати, що багато з тих нібито нерозумних правил, які японцеві диктують забобони, показалися доцільними. Дитині не вільно ходити, поки не скінчила першого року життя, колиж дитина починає вчасніше бігати, треба її потрутити, щоби впала. Не вільно дитині давати риби, поки вона не вміє вимовити слова „риба". Дитячої одежини не випадає ніколи вішати на ніч на подвірі, бо в темряві скриваються духи матерей, які повмерли при злогах. Ті духи прибрали вигляд птахів, а коли побачить дитячу одежу, опускають на неї кілька капель крови. Дитина, коли її зодягнуть у таку одежу, зараз заражується та вмирає.

Дитина — частина матери.

Японка носить дитину на плечах, а це багато вигідніше, ніж носити на руках. Жінка може тоді свобідно працювати дома та в огороді, може вийти на закупно, а навіть працювати у своєму професійному фаху. В Японії, де життя йде під гаслом ощадности та господарности, це дуже важне. Часто старші брати чи сестри опікуються молодшими дітьми. Можна бачити 6 чи 7-літніх хлопчиків або дівчат, яким на плечі привязали широким поясом немовля. Коли старша дитина бігає, скаче й бавиться, маленький її братчик чи сестричка спокійно спить на плечах. Зимою мати й дитина поміщаються в одній спільній ватованій сукні. Виглядає це так, начеб дитина була частиною матери.

Тепер уже звичай носити діти вигасає. Годі напевно сказати, чи такий звичай добрий, чи ні. Це певне, що дитині на плечах матери тепленько, наче в гнізді й вона не перестудиться. Та не знати, чи воно не впливає шкідливо на ріст дитини. Японка спить із дитиною в одному ліжку; тоді теж відразу може запримітити, що дитині долягає.

Тайна здоровля японської дитини.

Це, що дитину носять на плечах, запевняє передівсім дитині твердий сон. Дитина вчиться спати в кожному положенні, при кожному русі та галасі.

Завдяки цьому японець привчиться засипляти відразу: у трамваї, у ждальні, на лавці в парку, на сходах, на купі каміння серед найбільшої вуличної знайти пять хвилин вільного часу, він засийому знайти пять хвилин вільного часу, він засипляє наче мертвий. Сон у ночі, сон за дня, сон у кожній вільній хвилині — це невичерпаний резервуар сил японця. У підміських залізницях, якими міліони робітників рано їдуть до міста до праці, а вечором знову вертаються до дому, всі вони сплять із отвореними устами та похитують головами. Хто входить до залізнички, застромлює тікет зпереду за стяжкою від капелюха й засипляє. Контрольор сам бере його з капелюха, справджує та застромлює назад, одначе не будить сплячого. Білий пес із паперової маси, що беріг сну маленького японця, остається йому вірний до останніх хвилин життя. Той пес відганяє демонів галасливих машин, білянсових клопотів, телефонічних дзвінків.

Малий японець уже вчасно вчиться того сну. Він невразливий, не будиться, коли хтось відчиняє двері, щоби побачити, чи дитина спить іще. Малому японцеві не перешкаджає також, коли в тій самій кімнаті батько переговорює з клієнтами, або мати полагоджує домашні справи.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

БОСТОН, МАСС.

Українська молодь Рідній Школі в краю.

Ми, молоді дівчата, котрі тут роджені і котрі гуртуються при українській церкві, стараємося йти слідами своїх родичів та хочемо заступити їх місця в українській роботі. І осьтому пішли ми цього року колядувати по наших громадянах, які не відмовили нам щирої жертви. Жертвували: о. Кушнір $2; Н. Давискиба $1.50; по $1: П. Мороз, М. Буцяк, І. Буцяк, Г. Зварич, С. Кучер, М. Шемета, П. Боднар, І. Купчик, Д. Шидловський, В. Хомин, І. Матейко, Г. Костецький, Д. Кузь, З. Музика, С. Матоловська, І. Френчко, Н. Нечас, А. Івашків, А. Бензал, М. Гримак, Т. Марущак, М. Майданий, А. Смарж, Д. Пищак, Р. Зварич, Т. Оверко, С. Бойко, А. Шафранська, Ф. Бейвет, П. Вонс, Р. Вонс, Д. Бортник, З. Козак, К. Хенціцька, М. Попович, І. Жінько. Заколядовано разом $81, а розходу було $1.85. Переслано через Обеднання на Рідну Школу в старім краю суму $79.15.

Ходили колядувати такі дівчата: М. Шафранська, М. Золочовська, А. Чвашко, З. Чвашко, А. Чопик, А. Кучер.

Анна Кучер.

ПІТСБУРГ, ПА.

На інвалідів.

Коляду зложили: пані Войтович, А. Шнер, М. Сидор, О. Боднар, Марія Сидор, А. Свідерська, К. Терлецька, А. Галущак і С. Король по $1; П. Вайда й П. Горшкович по 55 ц.; Червінська, Грег, Король, Куран, Середницький, Перзьола, Возьна, Ващишин, Д. Лятвин і А. Шуткевич по 50 ц. Решту зложили дрібними датками, отже разом заколядовано $17.70. Половину з цеї суми вислано на Українську Вищу Школу в Стемфорд, а половину знов вислано через Обеднання на інвалідів. Колядою занялись: Анна Шнер, М. Сидор, О. Боднар і А. Шуткевич.

БРІДЖПОРТ, ПА.

На Рідну Школу.

Маленькі школярі з нашої місцевости пішли за колядою і заколядували $13.25, призначуючи ту коляду для своїх братів і сестер у Ріднім Краю, яким польська влада заборонила колядувати на Рідну Школу.

Ю. Кушнір.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільних Козаків, від. 316, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 11. лютого, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі при 831 Joseph Ave. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є деякі справи до порішення, як рівнож буде вибір делеґатів на конвенцію У. Н. С. Довгуючі члени хай вирівнають свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані, щоб опісля не було нарікань на уряд, що, можливо, застро поступають. — В. Куранський, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Сестр. Благовіщення Пресв. Богородиці, від. 125, повідомляє членкиць, що звичайні збори відбудуться 12. лютого, в годині 12-тій ополудне, в галі церковній при Оклей і Райс вул. — Н. Дмитрів, предс.; Р. Ноцадюк, кас.; І. Подона, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, в годині 2-гій пополудні, в Укр. Хаті, 2240 Ґрейлінґ ул. Просимо членів прийти на час, бо маємо важні справи до полагодження. На тих зборах буде вибір делеґатів на головну конвенцію У. Н. Союзу. — М. Касій, предс.; М. Чубка, кас.; І. Курчак і Д. Васько, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома всім своїм членам, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, в годині 12:30 пополудні, в галі парохіяльній при Кліперт і Едвард. На ці збори повинні прийти всі члени, бо маємо дуже важні справи до полагодження, а це справа делеґатів. Рівнож пригадуємо членам, щоб старалися точно платити вкладки. Ті члени, котрі ще мають довг з 1936 року, хай стараються в тім місяці вирівняти, бо інакше за тих членів не вишлеться вкладок до У. Н. Союзу. Просимо членів старатись о нових членів. — Іван Форись, предс.; Ілля Андрусевич, кас.; Петро Ківел, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра й Павла, від. 102, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, зараз по Сл. Божій, в галі церковній, Калидж. і В. 7-ма вул. Кожний член має прийти на ці збори, бо маємо важні справи до вирішення. Буде вибір двох делеґатів на конвенцію У. Н. Союзу. Кожний член і членкиця мають голос у виборі делеґата, тому всі на збори, щоб вибрати людей, котрі є відповідні і заслугують на вибір з нашого відділу. — Юрій Гірняк, предс.; Дмитро Дорош, кас.; Микола Бусько, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, в годині 12-тій вполудні, в салі церковній при Оклей і Райс ул. З причини недуги секретаря на минулих річних зборах не здано цілорічного фінансового звіту і не вибрано нового уряду. Тому на цих зборах буде зданий звіт всіх урядників за 1936 рік і вибір нового уряду на багато інших важних справ до вирішення. Приявність всіх членів конечно пожадана. Хай цей ювилейний рік буде в нашім відділі активним роком. Наш відділ числить тепер 378 членів. Тому возьмім на себе орґанізаційний обовязок і докажім, що з кінцем 1937 року наш відділ буде і має числити 450 членів. Тому всі як один до праці. — Мартин Барабаш, предс.; Дмитро Кузьма, кас.; Тарас Шпікула, секр. 32-3

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам і членкицям, що на річних зборах 1-го січня одобрено той самий уряд, що був у 1936 році: М. Задорецький, предс.; С. Морозович, секр.-кас.; М. Шміґельський, рек. секр.; В. Репужинський, В. Тритяк, М. Когут, контр. комісія; В. Юрчишин, догл. хорих. Наступні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, в годині 12:30 пополудні, в У. Н. Домі на другім поверсі. Просимо всіх членів, щоб прийшли на означений час і поплатили свою належитости, а спеціяльно ті члени, що довгують з 1936 року. Приявність кожного члена є конче потрібна. На цих зборах буде вибір делеґата на 19-ту конвенцію У. Н. Союзу. Шановні члени і членкиці, як вам лежить на серці добро і будучність нашого Батька, У. Н. Союзу, то всі як один і одна приходіть на збори і вибирайте свідомих людей на конвенцію У. Н. Союзу. Тоді будемо певні, що вони будуть брати живу участь у конвенційних нарадах та полагоджувати ріжні справи згідно з добром тих членів, котрі вислали їх на ці наради. Не приявний на цих зборах член буде відповідальний, згідно зо статутом. — Михайло Шміґельський, рек. секр.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх місц... і позамісцевих членів, що звичайні ...ри відбудуться 14. лютого, в годині ... пополудні, в галя 525 В. Райен ... Обовязком кождого члена є прийти ... ті збори і платити точно місячні вкл... та сплачувати свої довги до братс... бо братська каса вже так вичерп... що за нікого не може більше плат... На цих зборах буде вибір делеґата ... конвенцію У. Н. Союзу тому прос... всіх членів прийти. З неприявними ... нами поступимо згідно зо статутом, ... хваленим на річних зборах. — Т. ...ріг, предс.; Ів. Вітик, кас.; Ів. Гар... секр.

КЕМПБЕЛ, О. Тов. Сокіл, від. ... повідомляє своїх членів і членкиць, ...сцевих і позамісцевих, що місячні ...ри відбудуться 14. лютого, в годині 2... пополудні. На будуче збори будуть ...буватися в другу неділю по пер... Просимо якнайбільше членів прийти ... ці збори. Довгуючих членів просимо ... рівняти старі довги, депресія минул... депресійну ухвалу знесено на минул... зборах і тому будемо поступати згі... з ухвалами товариства. — Мих. С... хура, предс.; Ст. Стахура, кас.; ... Ткачишин, секр.

ВОРНСАЙД, ШІКАҐО, ІЛЛ. Пові...ляємо членів Тов. ім. Тараса Шевч... від. 176, що звичайні збори відбу... 15. лютого, в галі де звичайно, ... в годині 7-мій. Обовязком всіх міс... і позамісцевих членів є явитись ... збори, бо є важні справи: Контр. ко... здасть справоздання за 1936, як т... буде вибір делеґата на конвенцію У. ... Союзу. Просимо членів, котрі ще ... вписали своїх дітей до У. Н. Союзу, ... впишуть на цих зборах, бо тут є ... молодіжи, яка відграє представлен... уладжують концерти та вбираєть... українські строї, а належить до ч... асекурацій. Довгуючих членів пам... ємо, щоб вирівняли довги до каси т... риства. — Йосиф Скочинець, ... Петро Бабяк, фін. секр.; Василь З... ка, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Ів. Фра... від. 146, повідомляє всіх членів, ... сячні збори відбудуться в неділю, ... лютого, точно в годині 2-гій попол... в Укр. Школі, 12172 Дж. Кемпа. ... вязком кожного члена є прийти н... збори, бо буде вибір делеґата і за... ника на конвенцію У. Н. Союзу. Д... ючі за 1936 рік члени мають вирі... свою належитість. Хто з членів не ... платить свого довгу в лютім, то буде ... спендований. — Іван Підперигора, ... Стефан Хомяк, секр.

ШЕНАНДОА, ПА. Бр. св. Воло...ра, від. 98, повідомляє своїх членів, ... місячні збори відбудуться в неділю, ... лютого, в годині 2-гій пополудні, в ... рохіяльнім домі на Вест Сентер ул. ... симо всіх членів прийти на збори, ... будемо вибирати делеґата на конв... У. Н. Союзу. Тому обовязково всі ... мають прийти на збори. — Ми... Максимчук, предс.; Іван Земба, ... Іван Чорний, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

(110)

Не менше від інших переляканий був появою Тарзана і Собіто. Цей старий дурисвіт, що довгі літа дурив інших духами, тепер готов був сам повірити, що Тарзан таки справді є духом Музіма. Бож тяжко було припустити, щоб звичайна людина могла відкрити спритно захований замок людей-леопардів і нагло зіскочити згори, просто між них у середину.

Прибираючи грізно-торжественну міну, Тарзан говорив: „Ти, Собіто, був моїм ворогом в селі Тумбаї. Ти наніс передчасну смерть Наямвеґеві, приятелеві мого приятеля Оранда. Тепер ми зустрічаємося знов, Собіто. Я прийшов по тебе, щоб тебе забрати у підземелля, у світ демонів, де ти будеш переходити тисячі найстрашніших мук".

Собітові зі страху почали тремтіти коліна. Також з переляку він почав клапати своїми грубими губами, не знаючи в перший хвилі, що на це відповісти. А далі він кинувся по пораду до Люлімія, шукаючи в ньому помочі й охорони. В той час, коли Собіто щось говорив Люлімієві на вухо, Тарзан півголосом промовив до Олд Таймера: „Будь готов, слідкуй за мною".

По тих словах, немов блискавка він кинувся до окружаючих Олд Таймера людей-леопардів і могутнім рухом повідтручував їх мов картоплі. А далі, піднявши Олд Таймера на ноги, приказав: „Скоро, за мною". З тими словами вони подались до втечі. Побачивши це, Люлімі зверещав: „Зловіть його, вбийте його, чого поставали мов стовбурі?"